Polecenia podsumowujące

1. Przedstaw początki Izraela.

2. Opisz sytuację polityczną starożytnego Izraela.

3. Scharakteryzuj religię żydowską.

Starożytny Izrael

Podsumowanie 5

Uwarunkowania geograficzne i ludność

Rozwój cywilizacji starożytnego Izraela na obszarze Bliskiego Wschodu.
Tereny uprawne – dolina rzeki Jordan i wschodnie wybrzeża Morza Śródziemnego.
Ziemie zamieszkane przez plemiona koczownicze, w tym Hebrajczyków, zwanych też Izraelitami lub Żydami.

Tradycja biblijna

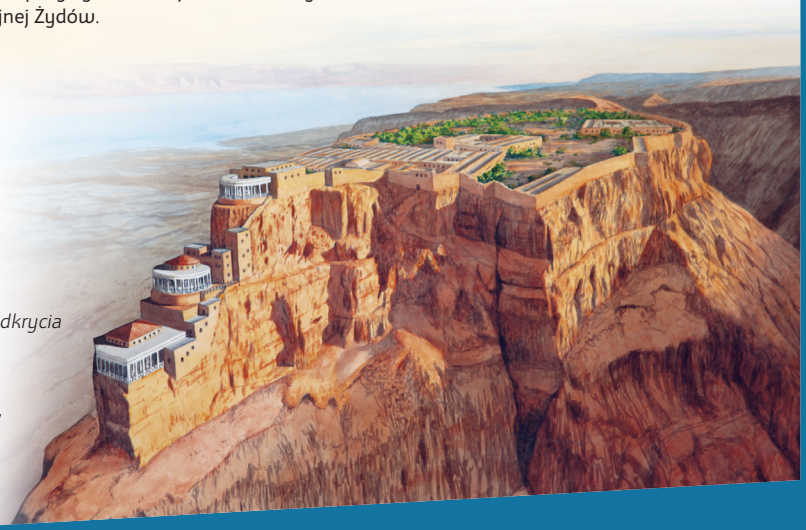
Niemożliwa do weryfikacji.
Kwestionowanie historyczności niektórych postaci i wydarzeń przez część historyków i archeologów.
Postacie wymienione w Biblii: Abraham, Jakub, Mojżesz, Dawid i Salomon.

Dzieje polityczne starożytnego Izraela

XV w. p.n.e. – Kanaan pod wpływami Egiptu.
XIII w. p.n.e. – przemieszczanie się plemion Hebrajczyków ku wyżynom centralnego Kanaanu.
X/IX w. p.n.e. – utworzenie Królestwa Izraela.
IX–VIII w. p.n.e. – istnienie Królestwa Izraela i Królestwa Judy.
722 p.n.e. – podbój Królestwa Izraela przez Asyrię.
586 p.n.e. – podbój Królestwa Judy przez Babilon – zburzenie świątyni jerozolimskiej, początek niewoli babilońskiej (początek diaspory).
538 p.n.e. – powrót Izraelitów do Palestyny.
IV w. p.n.e. – Królestwo Judy pod panowaniem Aleksandra Wielkiego.
167–160 p.n.e. – powstanie Machabeuszy.
I w. p.n.e. – początek panowania rzymskiego nad Królestwem Judy.
66–73 n.e. – wojna żydowska – zburzenie przez Rzymian drugiej świątyni jerozolimskiej.
132–135 n.e. – powstanie Szymona Bar Kochby.

Religia

Judaizm – pierwsza religia monoteistyczna.
Dekalog – dziesięć przykazań.
Tora – święta księga judaizmu.
Talmud – komentarze do Tory oraz przepisy dotyczące życia religijnego.
Dwie świątynie jerozolimskie – miejsce kultu starożytnych Żydów.
Ściana Płaczu w Jerozolimie – najświętsze miejsce judaizmu, cel pielgrzymek i miejsce modlitw Żydów.
Synagoga – miejsce modlitwy oraz centrum wspólnoty religijnej Żydów.



Polecane publikacje

Israel Finkelstein, Neil Asher Silberman, *Dawid i Salomon. Odkrycia archeologiczne, które podważyły wiarygodność Biblii*, Warszawa 2007.
Mario Liverani, *Nie tylko Biblia. Historia starożytnego Izraela*, Warszawa 2011.
Alan Unterman, *Żydzi. Wiara i życie*, Łódź 1989.